

Förordningsförslaget “AIA”

Kommissionens förslag till AI-förordningen i relation till AI-genererad marknadsföring

Ceyda Resneli

Kandidatuppsats i handelsrätt

HARH13

HT23

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Syfte och frågeställningar.....	9
1.3 Avgränsningar.....	9
1.4 Metod och material.....	9
1.4.1 Val av material.....	11
1.5 Disposition.....	11
2. Vägen till harmoniserade regler för AI	13
2.1 Inledning.....	13
2.2 Vägen till en gemensam reglering.....	13
2.2.1 Bakgrund.....	13
2.2.2 Inledande arbetet mot en ny rättsakt om AI.....	15
2.3 Kommissionens förslag till AI-förordningen.....	18
2.3.1 Syfte och mål.....	18
2.3.2 Struktur.....	19
2.4 krav för lagenlig AI.....	20
2.5 Sammanfattning.....	21
3. Begreppet “AI-system”	23
3.1 Inledning.....	23
3.2 En teknisk definition.....	23
3.3 I juridisk kontext.....	24
3.3.1 Kategorisering av AI-system.....	28
3.4 Personella tillämpningsområdet.....	31
3.5 Sammanfattning.....	32
4. AI-genererad marknadsföring	34
4.1 Om kapitlet.....	34
4.2 AI i marknadsföring.....	34
5. AI-genererad marknadsföring i ljuset av AI-förordningen	36
5.1 Om kapitlet.....	36
5.2 Relevanta bestämmelser.....	36
5.3 Tillämplighet.....	37
6. Avslutande kommentarer	38
Käll- och litteraturförteckning	41

Summary

We live in a world where artificial intelligence is not beyond reach in science fiction-movies, but rather a part of our daily life. The technology is drastically developing and the world of law cannot follow. Due to the big impact that artificial intelligence has on EU citizens, and the risks that may threaten, there is an ongoing procedure regarding harmonized rules on AI.

The initiative has a purpose of battling with problems that the technology entails, for example threat against the citizens fundamental rights, but also to make sure the AI developed is compatible with existing EU legislation and values. The European commission also shows interest in fostering innovation and thereby becoming a leading force in regards to AI-technology.

There has been some critique expressed towards the proposal from the commission. Affected parties have communicated a concern for the proposal not fulfilling its purpose and being incomplete. Mainly because of the fact that the scope is not clearly identified.

AI is used in many industries in the european market, most of the companies use AI-generated marketing. In the last few years, deepfakes have become a widespread phenomena, specifically in forms of AI-generated influencers. This can jeopardize the fundamental rights of the EU citizens. Because of the fact that the usage of AI in marketing is huge it's highly relevant to examine how the AI act might be applicable on AI-marketing.

Sammanfattning

Vi lever i en värld där artificiell intelligens inte är bortom räckhåll i science fiction- filmer, utan en del av vår vardag i allt större utsträckning. Tekniken utvecklas drastiskt och juridiken hänger inte med. På grund av den stora påverkan som artificiell intelligens har på EU medborgares liv och de risker som tekniken hotar med, pågår nu ett förfarande för en rättsakt om harmoniserade regler för AI.

Initiativet har i syfte att handskas med de problem som tekniken medför, som exempelvis hot mot medborgares grundläggande fri- och rättigheter, men också se till så att den AI som utvecklas är kompatibel med gällande unionslagstiftning och värderingar. Europeiska kommissionen visar även ett intresse att främja innovation och därmed göra EU världsledande inom AI.

Det har framförts ganska mycket kritik mot kommissionens förslag till rättsakten, påverkade aktörer menar på att det inte uppfyller sitt syfte, och att den är ofullständig. Framst eftersom tillämpningsområdet av förordningen inte är tydligt.

AI används i flera branscher på den inre marknaden, bland annat använder merparten av företagen AI-genererad marknadsföring. Under senare år har även deepfakes börjats användas i influencemarkandsföring, vilket kan leda till att de grundläggande rättigheterna äventyras. Eftersom att användningsområdet är så stort blir det relevant att förstå hur förordningen eventuellt kan komma att bli tillämplig på AI-marknadsföring.

Förkortningar

AI	Artificiell intelligens
AI-förordningen, förordningen (AIA)	Förslag till Europaparlamentets och rådets harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter
AI HLEG	Expertgrupp på hög nivå för artificiell intelligens
Dataskyddsförordningen (GDPR)	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)
EESK	Europeiska ekonomiska och sociala kommittén
EU	Europeiska unionen
Funktionsfördraget (FEUF)	Fördraget om europeiska unionens funktionssätt
IMY	Integritetsskyddsmyndigheten
OECD	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling
Kommissionen	Europeiska kommissionen
Rådet	Europeiska unionens råd

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Artificiell intelligens (AI) är ett begrepp som oftast förknippas med superintelligenta robotar i sci-fi filmer. I filmen Matrix (1999) får vi se mänsklighetens fångenskap i en datorsimulerad verklighet skapad av superintelligenta robotar.¹ Men AI är inte en dystopisk fantasi, den är en del av vår vardag och förekommer i apparater som mobiltelefonen och robotgräsklipparen. Ur en teknisk definition syftar AI till den kapacitet hos ett datorsystem att efterlikna mänskliga egenskaper som inlärning och problemlösning med hjälp av matematik och logik. Datorsystemet vidtar åtgärder som baseras på mönster i inmatad data och har möjligheten att lära sig från sina misstag för att öka noggrannheten.² AI påverkar oss i allt större utsträckning ju mer den utvecklas. I EU-länder är AI-baserad teknik redan en stor del av våra liv. AI återfinns i flera områden av vår vardag, den finns i form av digital marknadsföring, appar i mobilen, sökmotorer och mycket mer³. AI hjälper oss att effektivisera vissa processer och är därför till stor fördel för företag.⁴

AI har under senare år börjat användas som en del av företagens marknadsföringsstrategi. Deepfakes är ett exempel på detta. Det är en typ av artificiell intelligens som skapar övertygande modifikationer av föremål eller människor i form av ljud, bilder, och videor.⁵ Tekniken är oroväckande på många plan och kan användas för att skapa missvisande eller falska nyheter. Det mest kända exemplet på AI-genererade bilden som blev viralt på nätet är påven i en pufferjacka och USAs före detta president Donald Trump som blir arresterad.⁶ Under 2023 har en ny våg av deepfakes dykt upp på sociala medier, där man skapar AI profiler eller modifierar influencers och andra kända profiler på nätet

¹ The Matrix, 1999

² Azure.microsoft.com (1)

³ Azure.microsoft.com (1)

⁴ Delphi.se, 2022

⁵ Techtargget.se

⁶ Johnson, Johnson. 2023

och får det att se ut som att dessa personer rekommenderar en produkt eller pratar om ett varumärke. På den kinesiska e-handelsplattformen Taobao kan man titta på livestreams av deepfakes i form av verkliga människor som marknadsför produkter. På sociala medier kan man hitta profiler av både kändisar som fått betalt för att deras ansikten ska kunna användas för AI-profiler, men även privatpersoner som skapar egna AI-profiler. Influencers är personer som får betalt för att marknadsföra produkter och tjänster under eget namn. I Kina är denna sorts marknadsföring en ledande strategi.⁷ På instagram kan man hitta flera profiler som är AI genererade. Det de flesta har gemensamt är att de består av influencers som AI genererats helt och hållet, eller där kroppen tillhör en riktig person, men ansiktet modifierats. Det är inte bara privatpersoner som använder sig av AI-influencers dock, utan även företag. Meta betalar stora summor till kändisar för att skapa AI profiler som efterliknar kändisarna. Ett exempel är den modifierad AI profilen av modellen Kendall Jenner som publicerat videor på sig själv under namnet "Billie".⁸

Utvecklingen av artificiell intelligens har sina fördelar, används tekniken på rätt sätt kan den vara en stor potentiell tillgång för unionen, men tekniken är inte riskfri. Utan lagstiftning som skyddar mot hotet från artificiell intelligens är det en stor nackdel. I en värld med deepfakes och falska nyheter är det viktigt att AI används på ett etiskt sätt och att individer kan lita på den. Med anledning av de hot som utvecklingen av AI har på de europeiska medborgarna, men också de möjligheter som tekniken har att erbjuda, beslutade EU om att arbeta fram en gemensam lagstiftning för att främja innovation samtidigt som regelverket stärker skyddet för de grundläggande rättigheterna. I Linje med den växande användningen av artificiell intelligens presenterades förslaget till europaparlamentets och rådets förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter med tillhörande bilagor den 22 april 2021.

⁷ MIT Technology Review.

⁸ News.com.au

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att fastställa det föreslagna tillämpningsområdet med AI-förordningen och hur den kan komma att bli tillämplig på AI-genererad marknadsföring. Det är det materiella tillämpningsområdet som ligger i fokus då det styrs av begreppet "AI-System", men även det personella eftersom att de, som framgår av bestämmelserna i förordningen, ofta sammanflätas ihop.

Frågor som kommer att besvaras är således;

- Vilka är de föreslagna materiella- och personella tillämpningsområdena för förordningen?
- Blir den föreslagna förordningen tillämplig på AI-genererad marknadsföring?

1.3 Avgränsningar

De fyra dimensionerna som tillämpningsområdet har skalats ned. Detta eftersom att det temporala tillämpningsområdet inte kan tas hänsyn till i nuläget på grund av att vi inte riktigt vet när rättsakten kommer att träda i kraft, och det territoriella området avgränsas också bort. Sedan kommissionens förslag till AI-förordningen har Europeiska rådet kommit med en allmän riktlinje för rättsakten om artificiell intelligens. I denna uppsats avgränsas dock analysen till endast kommissionens förslag till AI-förordningen och den påverkan som förordningen kan tänkas ha på berörda aktörer på marknaden om den hade trätt i kraft i nuvarande form. Detta på grund av att arbetet hade varit för omfattande om man även valt att jämföra med rådets formuleringar. Artificiell intelligens används i flera branscher, analysen om hur verksamheter kommer att behöva anpassa sig efter AI-förordningen gäller för hela marknaden men fokus i exemplifieringar ligger på AI-genererad marknadsföring. Inte minst på grund av ett personligt intresse, men också för att AI är ett stort verktyg inom merparten av näringslivets marknadsföringsstrategier.⁹

1.4 Metod och material

Arbetet består till stor del av EUs rättskällor och eftersom att det är ett förslag som behandlas, och inte ett färdigt antagen rättsakt, finns ingen relevant bearbetning ur ett nationellt perspektiv. Med hänsyn därtill tillämpas den

⁹ Se kapitel 3.

EU-rättsliga metoden på detta arbete. Den EU-rättsliga metoden fokuserar på de relevanta källorna och hur man ska förhålla sig till dessa. EUs rättskällor kan delas in i bindande- och vägledande rättskällor, där den förstnämnda består av primärrätten, bindande sekundärrätt och allmänna rättsprinciper. Primärrätten i sig består av de grundläggande fördragen och dess tillhörande ändrings- eller tillägsfördrag och protokoll, och EUs stadga om de grundläggande rättigheterna.¹⁰ Det är dessa rättsakter som ligger till grund för EUs storsystem och är överordnad till andra rättskällor. Med stöd av primärrätten utvecklas andra bindande rättskällor som benämns sekundärrätten där förordningar, direktiv och beslut ingår. Den vägledande delen består av den sekundärrätten som inte är bindande, dvs förarbeten, yttranden, beslut, förslag till avgöranden från generaladvokaten och doktrin.¹¹ Det som urskiljer den svenska rätten från den EU-rättsliga är bland annat synen på praxis och rättsprinciper då betydande källor inom vissa områden återfinns nästan helt i rättspraxis. På grund av just det faktum att AI-förordningen inte antagits ännu finns ingen rättspraxis som berör rättsakten.

Arbetet har inslag av teleologisk tolkningsmetod, vilket är den metod som kännetecknar EU. Tolkningsmetoden innebär en ändamålsenlig synsätt på bestämmelserna och används för att läsa bestämmelserna i ljuset av dess syfte som är tänkt att bestämmelsen ska uppfylla.¹² Tolkningsmetoden används för att analysera vissa bestämmelser utifrån förslaget syfte i fokus. Även en bokstavstolkning används för att analysera bestämmelser om begreppsdefinitionen. En bokstavstolkning innebär att man gör en textuell tolkning, dvs en ordagran analys av vad en bestämmelse vill säga.¹³ En viktig del att alltid ha i åtanke är att förordningen inte är antagen ännu och endast ett förslag från kommissionen. Därför besvaras de frågeställningar utifrån antagande att kommissionens förslag fastställs. Den påverkan som förslaget har för näringsverksamheter är en analys av den potentiella påverkan som förordningen kan ha, med antagande att förordningen tillämpas på det valda området.

¹⁰ Hettne och Otken Eriksson, s. 40.

¹¹ *ibid*, s.47

¹² *ibid*, s.168.

¹³ *ibid*, s. 159.

1.4.1 Val av material

Viktigt att uppmärksamma är att på grund av att AI-förordningen fortfarande befinner sig i lagstiftningsförfarandet blir en icke-bindande rättsakt relevant vid besvarandet av frågeställningarna. De källor som kommer att beaktas är främst kommissionens förslag till förordningen, risken med att åberopa denna rättsakt som ännu inte är antagen är att analysen grundar sig på potentiella scenarion och slutsatserna kan bli irrelevant inom snar framtid. Dock kan förarbetena till förslaget, exempelvis meddelanden och andra officiella dokument från EU, stå till grund för att avgöra hur EU väljer att prioritera sina ståndpunkter och vilka aspekter som anses vara väsentliga för att fastslå bestämmelser för en gemensam reglering. Även om innebörden av vissa bestämmelser ändras kan rättsakten i stort gå ihop med EUs ståndpunkter från förarbeten.

I kapitlet där begreppet "AI-system" fastslås inkluderas remissvar från svenska aktörer. Efter en genomgång av de existerande remissyttranden av förslaget valdes de dokument ut som ansågs ha mest åsikter kopplade till begreppsdefinitionen. Remissvaren behandlas dock endast som en källa för att uppmärksamma hur berörda aktörer har reagerat på begreppsdefinitionen och andra relevanta delar av förslaget, och inte en rättskälla i sig.

1.5 Disposition

Uppsatsen inleds med ett kapitel som berör AI-förordningens bakgrund och de resonemang som framfördes gällande behovet av en gemensam reglering. Att förstå både för- och nackdelarna med AI är en väsentlig del i att förstå varför det ansågs att en rättsakt om AI var nödvändig. Efterföljande kapitel behandlar begreppet AI både i praktiken men också hur begreppet är definierad av kommissionen. I detta kapitel får läsaren en djupare förståelse till begreppets svårdefinierade karaktär, även förordningens tillämpningsområde analyseras.

Kapitel 4 och 5 syftar till att beskriva AI-genererad marknadsföring och att sätta den föreslagna AI-förordningen i förhållande till denna områdesanvändning av AI.

Uppsatsen avslutas med sammanfattande kommentarer och slutsatser om kommissionens begreppsdefinition, förordningens tillämpningsområde och hur AI-genererad marknadsföring förhåller sig till den föreslagna förordningen.

2. Vägen till harmoniserade regler för AI

2.1 Inledning

I det här kapitlet presenteras EU:s förarbeten till förslaget för harmoniserade regler för AI. Syftet är att ge läsaren en överblick av historiken och en mer djupgående förståelse för det resonemang som EU framfört vad gäller behovet för de harmoniserade reglerna för AI. I slutet presenteras den föreslagna förordningens syfte och uppbyggnad för att låta läsaren få en övergripande bild av innehållet i rättsakten. Att förstå behovet av rättsakten är en väsentlig del till att förstå problematiken men också möjligheterna med AI.

2.2 Vägen till en gemensam reglering

2.2.1 Bakgrund

EUs arbete med digitalisering och AI har varit föremål för flera uttalanden under de senaste åren. År 2015 meddelades en strategi för en digital inre marknad i Europa i syfte att stärka den inre marknaden. Strategin byggde på tre grundpelare; förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag, skapa goda förutsättningar för den digitala utvecklingen, och främja innovation inriktad på den inre digitala ekonomin.¹⁴ Europeiska rådet uttalade sig om ett behov för handlingsberedskap när ny teknik utvecklas och uppmanade därför kommissionen att lägga fram en strategi för AI.¹⁵ EU har ett välkomnande förhållningssätt till artificiell intelligens¹⁶. Det tydliggjordes redan 2018 i meddelandet från kommissionen "Artificiell Intelligens för Europa", där flera positiva aspekter med AI radades upp. Det påpekades inte bara att AI redan är en del av våra liv utan att det påverkar oss positivt genom att lösa många stora utmaningar som till exempel att minska dödligheten med trafikolyckor¹⁷ och öka

¹⁴ COM(2015) 192 final s. 3

¹⁵ Europeiska rådet EUCO 14/17 s.5

¹⁶ COM(2018) 237 final s. 2

¹⁷ COM(2016) 787 final s. 4

cybersäkerheten, men är också till stor hjälp inom vården genom att den hjälper oss behandla olika sjukdomar. AI förändrar världen vi lever i och bidrar med stora utvecklingsmöjligheter inom industrierna som en del av den europeiska strategin¹⁸. Kommissionen ansåg därför att EU behöver ett ramverk för att främja utvecklingen av AI och dess möjligheter men också för att behärska de problem som medföljer. Kommissionen presenterade därmed ett initiativ som skulle stärka EUs tekniska och industriella kapacitet och spridning av AI i både den offentliga och privata sektorn, samt förbereda unionen för socioekonomiska förändringar i samband med utvecklingen av AI. EUs insatser för arbetet med AI hade redan då haft en betydande roll då de ökade investeringarna mellan 2014-2020 gjorde Europa ledande inom robottekniken¹⁹.

Kommissionen var tydliga med att AI skulle hanteras med måttfullhet på grund av dess risker, därav skulle det i det fortsatta arbetet med AI ingå en vikt i att säkerställa en etisk och rättslig ram för tekniken i linje med unionens starka regler kring säkerhet och produktansvar. Samma år inrättades även Europeiska AI alliansen på kommissionens initiativ, ett forum som öppnar upp för konversation om AI i syfte av att involvera individer och medlemsstater och öka transparensen och förståelsen av användningen av AI²⁰. I meddelandet poängterades att AI kan ha möjligheten att gynna både den ekonomiska och sociala aspekten i flera branscher som exempelvis inom vård, lantbruk, säkerhet, infrastruktur och transport. Därför skulle det nya initiativet adressera de rättsliga och etiska problem som skulle kunna uppstå med den växande användningen av AI. Förslaget ansågs spela en viktig roll i kommissionens ambitioner att ha ett ledande Europa inom digitalisering. Vidare betonades vikten för både den privata och offentliga sektorn att utnyttja de möjligheter som AI kan medföra genom att bland annat öka investeringarna för att stärka grundforskningen och ha gemensamma insatser av både privata och offentliga sektorn för att på så sätt behålla sin ledande roll.²¹ Utan sådana insatser riskerar EU att förlora möjligheterna AI har att erbjuda och till följd av detta behöva köpa teknik som utvecklas utanför unionen.

¹⁸ COM(2016) 180 final, s.4

¹⁹ COM(2018) 237 final, s.2.

²⁰ Europeiska kommissionen, AI-alliansen

²¹ COM(2018) 237 final, s.3

Som nämnt ovan skulle det nya initiativet förbereda för socioekonomiska förändringar. Ny teknik kan både skapa nya jobb möjligheter men också utplåna existerande jobb. AI kan vara en tillgång genom att ta över eller assistera i farliga eller tidskrävande uppgifter, men möjligen också låta fler vara en del av arbetsmarknaden, exempelvis den åldrande gruppen eller individer med funktionsnedsättningar som inte kunnat utföra vissa uppgifter. Digitaliseringen förändrar arbetsmarknaden och det är därför viktigt att EU att hantera dessa förändringar genom att förbereda samhället genom att förslagsvis fokusera på att utveckla viktiga kompetenser hos människan som inte kan ersättas fullt ut av AI såsom kritiskt tänkande, kreativitet och ledning. Det krävs också att en större grupp är villiga att utbilda sig inom tekniken för att driva forskningen framåt. Därför bör EU uppmantra fler unga till att arbeta inom AI. Kommissionen poängterar även att mångfald är en viktig del för att säkerställa att AI är icke-diskriminerande och inkluderande. Kunskap om AI bör även inkorporeras i tvärvetenskapliga ämnen som exempelvis juridik. För teknikbaserade utbildningar bör etiska frågor i utvecklingen av ny teknik inkluderas.²² År 2019 publicerades en strategi som fokuserade på människocentrerad AI. Meddelandet följde upp på högexpertsgruppen om AI i sina riktlinjer för tillförlitlig AI.²³ Det angavs bland annat att för att AI ska anses vara tillförlitlig ska den vara laglig och överensstämmande med etiska normer och robusthet.

2.2.2 Inledande arbetet mot en ny rättsakt om AI

Även om AI medför positiva utfall är det inte helt felfritt. Det kan medföra materiella skador orsakade av exempelvis AI-drivna fordon. AI kan också äventyra med människors säkerhet och hälsa, samtidigt som tekniken kan vara integritetskränkande, exempelvis via övervakningssystem eller diskriminerande, exempelvis inom automatiserat beslutsfattande. Detta kan vara ett resultat av flera olika problem, exempelvis kan det vara fel i hur AI-systemet är uppbyggd eller inmatning av partisk data. Det understryks dock redan i vitboken, som berörs nedan, att även om alla problem som uppstår vid användningen av AI inte enbart är kopplat till tekniken, finns det risker som inte kan täckas av existerande lagstiftning inom diskriminering eller exempelvis GDPR²⁴. Den rättsliga grunden

²² COM(2018) 237 final, s.12.

²³ COM(2019) 168, s.3.

²⁴ COM(2020) 65 final, s.11.

för initiativet motiveras med artikel 114 i funktionsfördraget om gemensamma regler om konkurrens, beskattning och harmonisering av lagstiftning. Enligt subsidiaritetsprövningen menar kommissionen att initiativet berör frågor om fundamentala unionsrättsliga principer, produktsäkerhet och produktansvar. Man motiverade därför att medlemsstaterna inte hade kunnat målstyra rättsområdet på nationell nivå eftersom att besluten i frågor om artificiell intelligens hade resulterat i för olika nationella bestämmelser, som hade påverkat principen om den fria rörligheten för varor och tjänster negativt, därav låter det rimligt att besluten tas på EU nivå.²⁵ En viktig punkt som togs upp var nödvändigheten av att införa en rättsakt redan från början, även om området är under konstant utveckling, och inte vänta tills teknologin utvecklats så pass mycket att den längre inte är kompatibel med EU:s värderingar och lagstiftning. I konsekvensanalysen utvecklas kommissionens argumentation till initiativet.

I februari 2020 publicerades Kommissionen vitbok "Om artificiell intelligens - en EU-strategi för spetskompetens och förtroende". Vitböcker har i syfte att starta en debatt med allmänheten, intressenter, parlamentet och rådet för att uppnå ett politiskt samförstånd och innehåller förslag till åtgärder på ett visst område²⁶. I dokumentet poängteras den snabba utvecklingen av AI med både dess för- och nackdelar med en mer djupgående diskussion. Man betonar nödvändigheten för en strategi på EU-nivå som bygger på den europeiska strategin för AI²⁷. De är tydliga med att med arbetet av att främja den tekniska utvecklingen ingår det att skapa ett förhållningssätt för utvecklingen och användningen av AI som baseras på europeiska värderingar. Fokus läggs på att möjliggöra vetenskapliga genombrott vilket också motiveras i den inledande konsekvensbedömningen i EU:s mål av att vara världsledande på området, samtidigt som tekniken underlättar vardagen för unionens företag och medborgare. Målet är även att tekniken respekterar deras rättigheter. Kommissionens mål blir därför att främja användningen av AI men också att bekämpa de risker som associeras med artificiell intelligens. I och med att tekniken blir alltmer vanlig är det viktigt att människor kan lita på den, vilket är en förutsättning för spridning. Därför är det viktigt att kunna erbjuda en tillförlitlig AI som bygger på europeiska värderingar och grundläggande

²⁵ Europeiska kommissionen, 2021

²⁶ COM(2020) 65 final, s.1.

²⁷ COM(2018) 237 final, s.3.

rättigheter. Med anledning av detta ansågs det viktigt att framföra ett "AI-ekosystem" som gör att hela det europeiska samhället drar nytta av AI. I vitboken framfördes flera politiska tillvägagångssätt för att säkerställa en tillförlitlig och säker AI. EU har goda förutsättningar för att maximera nyttan vid användningen av AI med hjälp av forskningscentrum, innovativa nyetablerade företag och inte minst en världsledande ställning inom robotteknik.²⁸

I den tillhörande konsekvensanalysen, som beskriver kommissionens arbetssätt, följer en mer djupgående analys av de ekonomiska, sociala och miljömässiga effekterna som rättsakten medför. En viktig del av Kommissionens arbete för att göra EU redo för digitaliseringen är dess arbete med artificiell intelligens. Förslaget för en europeisk rättsakt bygger på information som samlats in från bland annat experter, investerare, företag, och medlemsstater. Ur ett socioekonomiskt perspektiv motiveras hur AI leder till betydande genombrott som kan hjälpa oss lösa sociala och miljömässiga problem men också förse företag med konkurrenskraftiga tillgångar. I en artikel beskrevs hur AI kunde arbeta mot 134 stycken av delmålen inom de globala hållbarhetsmålen, bland annat hitta lösningar för klimatförändringar, bekämpa fattigdom och förbättra den globala hälsan²⁹. I analysen konkretiseras problemen på följande sätt; AI ökar risken för tryggheten hos medborgare. AI i form av inlärning kan innehålla partiska inställningar, bias, som genereras i sin output. Ett exempel är att system som diagnostiserar människor, kan resultera i felbedömning. En annan risk är diskriminering om AI används som ett beslutsfattande hjälpmedel. Dock poängteras det att i detta fallet kanske det inte ett fel i tekniken utan snarare ansvaret för de som utvecklar den. Om diskriminering sker kan det vara svårt att upptäcka eller bevisa detta, speciellt om transparens saknas. I analysen ingår även en beskrivning på hur problemet kan tänkas eskalera. Med tanke på den alltmer växande kunskapen hos individer om hur AI kan äventyra grundläggande rättigheter och integritet är det troligt att etiska ifrågasättande av tekniken kommer att fortsätta. Även om verksamheter stärker deras arbete för att försäkra individer om tillit för systemen är det inte tillräckligt att använda som ett giltigt bevis för tillförlitlig AI. De olika riktlinjerna från olika företag skulle

²⁸ ibid.

²⁹ SWD(2021) 84 final s.3

förmodligen bromsa EUs utveckling mot digitalisering eftersom att kunder skulle behöva vara insatta i flera komplicerade riktlinjer av flera olika aktörer och därför agera försiktigt och måttfullt vid användning av AI. Å andra sidan hade det nog förbättrats med tiden, dock hade de mer väletablerade företagen med ett bevisat arbete med tillförlitlig AI fått en fördel, vilket missgynnar mindre företag och startups.³⁰

2.3 Kommissionens förslag till AI-förordningen

2.3.1 Syfte och mål

I ingressen motiveras förordningens syfte där det framgår att förordningen ska förbättra den inre marknads funktionssätt genom att fastställa ett ramverk för utveckling, saluföring och användning av AI i enlighet med unionens värden.³¹ Syftet bygger på unionsrättsliga principer inom det allmänna intresset; hög skyddsnivå på hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter, men också principen om fri rörlighet för varor och tjänster.³² Med de identifierade möjligheterna som tekniken medför, samt de risker och potentiella hot mot det allmänna intresset krävs en rättslig ram för artificiell intelligens.³³ Kommissionen anser att det är nödvändigt att en enhetlig och hög skyddsnivå säkerställs i unionen eftersom att olika nationella regler kan leda till fragmentering av den inre marknaden och minska rättssäkerheten för aktörer som utvecklar eller använder AI, vilket också nämns i de förberedande dokumenten.³⁴ Innehållet fastställs till harmoniserade regler för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system, förbud mot vissa tillämpningar av AI, särskilda krav för AI-system med hög risk och skyldigheter för operatörer av sådana system, harmoniserade transparensregler och regler om marknads kontroll och marknadsövervakning.³⁵ För att bestämmelserna ska anses vara proportionerliga framförs en riskbaserad metod är så att regleringens intensitet och omfattning kan anpassas enligt de risker som AI-systemen kan medföra. Kommissionen menar att vissa AI-system bör förbjudas helt, medan andra tillåtna AI-system bör det ställas höga

³⁰ ibid.

³¹ AI-förordningen, s.17

³² ibid.

³³ AI-förordningen, s.18.

³⁴ AI-förordningen, s.17.

³⁵ AI-förordningen, s.39.

transparenskrav på.³⁶ Målet som förordningen syftar till att uppnå delas upp i följande punkter:

- *Säkerställa att AI-system som släpps ut och används på unionsmarknaden är säkra och är förenliga med befintlig lagstiftning om de grundläggande rättigheterna och unionens värden.*
- *Säkerställa rättssäkerhet för att underlätta investeringar och innovation för AI.*
- *Förbättra styrningen och säkra en effektiv kontroll av uppfyllandet av befintlig lagstiftning om de grundläggande rättigheterna och säkerhetskrav som är tillämpliga på AI-system.*
- *Främja utvecklingen av en inre marknad för lagliga, säkra och tillförlitliga AI-tillämpningar och förhindra marknadsfragmentering.³⁷*

2.3.2 Struktur

I den första delen av de allmänna bestämmelserna fastställs förordningens innehåll och tillämpningsområdet som omfattar utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system. Det motiveras att definitionen av AI-system är utformad för att vara så teknikneutral och framtidssäkrad som möjligt, i och med den snabba utvecklingen. Avdelningen kompletteras med bilaga I som innehåller en förteckning över metoder och tekniker som kommer att anpassas i takt med ny teknisk utveckling. Även viktiga aktörer som ingår i tillhandahållandet av AI definieras. Förordningen följer en riskbaserad metod, vilket innebär att kraven upprättas i förhållande till den risk som tekniken i fråga medför. Avdelning II innehåller sådan AI som är förbjuden. Till följd av att förordningen är riskbaserad delar man upp AI i tre kategorier; AI som skapar oacceptabel risk, hög risk eller låg/minimal risk. Den förbjudna AI:n är den som skapar oacceptabel risk och strider mot unionens värden. I avdelning III föreskrivs regler för AI-system med hög risk. Dessa system är tillåtna på marknaden så länge de uppfyller vissa krav och en förhandsbedömning av överenskommelse görs. Klassificeringen avgörs beroende på systemets avsedda ändamål i linje med befintlig produktsäkerhetslagstiftning, och inte bara systemets funktion. Avdelningen kompletteras med exempel på AI med hög risk i bilaga III. I avdelning 3 föreskrivs transparenskrav för vissa AI-system. Transparenskravet gäller för de

³⁶ AI-förordningen, s.21.

³⁷ AI-förordningen, s.3.

system som interagerar med människor, används för att lära av känslor eller fastställa en koppling till sociala kategorier baserade på biometriska uppgifter, och när den genererar eller manipulerar innehåll (deepfakes). Den femte avdelningen syftar till att skapa åtgärder till stöd för innovation. Nästföljande avdelning innehåller regler om styrning och genomförande av regleringen. Bland annat föreslås en europeisk nämnd för artificiell intelligens i uppgift att underlätta genomförandet av förordningen. Det föreslås även att medlemsstaterna utser en nationell behörig myndighet för att övervaka tillämpningen.

2.4 krav för lagenlig AI

I förordningen framgår det att det åligger användaren ett antal skyldigheter, i detta fall de verksamheter som använder sig av AI i deras verksamhet. Först och främst ska systemet uppfylla de kraven som upprättas i andra kapitlet i förordningen.³⁸ Kraven omfattar bland annat ett riskhanteringssystem, system för hantering av data, dokumentation, arkivering, transparens, mänskligt tillsyn och noggrannhet.³⁹

Riskhanteringssystemet är tänkt att vara en process som ska utföras under hela den period som AI-systemet används. Meningen är att den kontinuerligt ska uppdateras.⁴⁰ Den ska innehålla identifiering och analys av risker som systemet medför eller kan medföra samtidigt som riskerna ska uppskattas och utvärderas. Riskhanteringssystemet ska även innehålla riskhanteringsåtgärder.⁴¹ I riskhanteringsåtgärderna ingår även tester som ska utföras för att säkerställa att AI-systemet används för sitt ändamål och uppfyller kraven för lagenlighet av högrisk AI.⁴² För en användare av AI-system innebär detta förmodligen en ökad arbetsbördan och ett behov av ny kompetens i företaget som har kunskap och förståelse för de risker som AI-systemet kan medföra.

Hantering av data vid träning, validering och test av AI-system ska ske på ett sätt som är ändamålsenligt.⁴³ Datan ska även vara relevant, representativ, felfri och fullständig.⁴⁴ Som konstaterats i föregående kapitel krävs det en stor mängd

³⁸ COM(2021) 206 final, Art. 8.

³⁹ COM(2021) 206 final.

⁴⁰ ibid. Art. 9 p. 2.

⁴¹ ibid. led d).

⁴² ibid. p. 5.

⁴³ ibid. Art. 10 p. 2.

⁴⁴ ibid. p. 3

data för att AI ska kunna ge en bra och relevant output.⁴⁵ Man kan då fråga sig vad kommissionen exakt menar med relevant och representativ. Kommissionen själva uttalar sig i ingressen att kvaliteten av data spelar roll för att inte outputen ska bli källa till diskriminering enligt unionsrätten.⁴⁶ Man hade därför kunnat ändra ordvalet i bestämmelsen för att undvika missförstånd. Detta krav kan vara problematiskt och för svårt för aktörer att implementera i sin verksamhet, speciellt kravet om att datan ska vara fullständig och felfri, eftersom hanteringen av data är en mänsklig process.⁴⁷

Förordningen kräver även enligt Art. 11 teknisk dokumentation som ska upprättas innan systemet används på marknaden. Detaljerad Innehåll fastslås av lista i bilaga IV, det som ska vara med är information om hur AI-systemet uppfyller kraven enligt kapitel 2. Syftet är att öka transparensen för myndigheter och andra organ som använder dokumentationen för att bedöma om AI-systemet uppfyller kraven.⁴⁸

2.5 Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan det konstateras att framväxten av AI har gynsamma utfall för allmänna ändamål i flera sektorer. Den kan stärka EU:s innovation och bidra till den globala konkurrenskraften. Däremot går det inte att förbise de problem som uppstår. AI:n kan skapa nya risker som påverkar säkerheten och de grundläggande rättigheterna samtidigt som det gör det svårare för ansvariga myndigheter att kontrollera efterlevnad och verkställighet av befintliga lagar. Detta leder till rättslig osäkerhet för företag och ett tillbakadrag i utvecklingen av tekniken på grund av bristande tillit från medborgarnas sida. Syftet med det nya ramverket är att hantera dessa problem genom att säkerställa en fungerande inre marknad, främja innovation och underlätta investeringar, och säkerställa att AI som tillgängliggörs på marknaden är kompatibel med befintlig lagstiftning om grundläggande rättigheter och säkerhetskrav för AI-system. Det ligger i unionens fördel att utföra detta initiativ på EU-nivå. På grund av den gränsöverskridande karaktären i den data som AI använder sig av kan inte nationella regleringar uppnå målet på ett effektivt sätt. En gemensam åtgärd leder till att det europeiska

⁴⁵ ibid. skäl 44

⁴⁶ ibid.

⁴⁷ Swedsoft, s. 4; Örebro universitet, s. 1

⁴⁸ COM(2021) 206 final, Art. 11

näringslivet ges en konkurrensfördel gentemot den globala marknaden. Med proportionalitetsprincipen i åtanke är förslaget rimligt för de mål som förordningen är tänkt att uppnå. När AI-systemen inte innebär för stora risker införs minimala krav.

3. Begreppet “AI-system”

3.1 Inledning

Begreppet AI-system är en central del inom den föreslagna förordningen och utgör det materiella tillämpningsområdet. För att underlätta förståelsen av hur AI fungerar och dess juridiska definition ges först en teknisk beskrivning. Avsikten är att belysa hur komplext begreppet är, och därmed uppmärksamma de svårigheter som tillkommer av att ge en juridisk definition till begreppet. Syftet med detta kapitel är alltså att definiera begreppet i juridisk mening. Genom att analysera begreppets omfång fastställs samtidigt det materiella tillämpningsområdet. Så som bestämmelserna i förordningen är formulerade hänger det materiella och personella tillämpningsområdet oftast ihop. Kapitlet ligger även till grund för diskussionen i kommande kapitel. I detta kapitel besvaras därför frågan; Vad utgör de föreslagna materiella- och personella tillämpningsområdet för förordningen?

3.2 En teknisk definition

AI står för artificiell intelligens och syftar till den kapacitet hos ett datorsystem att efterlikna mänskliga egenskaper som inlärning och problemlösning med hjälp av matematik och logik. Datorsystemet vidtar åtgärder som baseras på mönster i inmatad data och har möjligheten att lära sig från sina misstag för att öka noggrannheten.⁴⁹ Artificiell intelligens må vara ett svårbegripet område för många, men faktum är att tekniken återfinns i flera av våra vardagliga apparater. AI-baserade system finns i hårdvaruenheter, som exempelvis robotar, inom industri och lantbruk, och även i autonoma fordon såsom självkörande bilar. Äger du en robotgräsklippare än denne inbäddad med artificiell intelligens. AI-baserade system kan också vara en del av mjukvaruenheter, bland annat i våra smartphones i form av exempelvis ansiktsigenkänning. Många företag utnyttjar också tekniken i deras verksamhet i form av exempelvis personifierad marknadsföring.⁵⁰ AI kan ge skräddarsydda reklam och rekommendationer baserat på individens beteenden

⁴⁹ Azure.microsoft.com (1)

⁵⁰ Umeå universitet, 2023

som tidigare sökningar eller köp. Med hjälp av denna digitala utveckling har företagen möjlighet att optimera sin marknadsföring för varje individ. Sökmotorer som Google är också ett AI-baserat system som samlar stora mängder data för att kunna ge relevanta sökresultat.⁵¹

Det finns olika typer av AI. Artificiell snäv intelligens, eller "svag AI" är datorsystemets förmåga att utföra en snävt definierad uppgift bättre än en människa. Tekniken som är en del av vår vardag är svag AI. Det kanske verkar som att AI:n är helt självständig i sina "tankar" men egentligen samordnar den flera snäva processer och fattar beslut inom ett fördefinierat ramverk. Maskininlärning är en typ av artificiell intelligens som använder algoritmer för att identifiera data och mönster för att sedan kunna skapa en modell som genererar förutsägelser. En mer avancerad typ av maskininlärning är djupinlärning. De andra två typerna av AI är sådant som syns på sci-fi filmer; Vid artificiell generell intelligens har datorsystemet förmåga att överträffa människan i en uppgift och har egna medvetna tankar och kan agera utifrån egna motiv. Artificiell superintelligens innebär att systemet i princip uppnått mänsklig status i nästan alla områden som kreativitet, visdom och social kompetens⁵²

AI är alltså inte ett begrepp som omfattar endast en sorts teknik, och därav inte heller ett begrepp som enkelt går att definiera. Detta medför därför svårigheter i att ge begreppet en definition i lagstiftningen, vilket betonas i senare avsnitt.

3.3 I juridisk kontext

Artificiell intelligens är ett vidsträckt begrepp som omfattar flera tekniker, därav ett svårt begrepp att definiera i juridisk mening. Det finns ingen generell definition trots att det är en viktig del i regleringen av området. Tekniker som klassificeras som AI skiljer sig dessutom kraftigt åt, samtidigt är tekniken under konstant utveckling, vilket gör det till en utmaning att reglera begreppet.⁵³ Till följd av begreppets komplexitet utsåg kommissionen en expertgrupp på hög nivå om artificiell intelligens, AI HLEG, i syfte att rådge kommissionen i dess arbete.⁵⁴

⁵¹ Europaparlamentet, 2020.

⁵² Azure.microsoft.com (1).

⁵³ Peltarion, remissvar, s. 2.

⁵⁴ Europeiska kommissionen.

En allmän uppfattning är att det är en “general-purpose technology (GPT)”, alltså en teknik som kan påverka och till och med förändra en hel ekonomi, både på en nationell och global nivå⁵⁵. 2019 antog The Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD, (en internationell organisation som arbetar med att utföra internationella standarder⁵⁶), en definition av AI-system. Det beskrevs som en maskinbaserad system som kan generera förutsägelser, rekommendationer eller beslut som påverkar verkliga eller virtuella miljöer med hjälp av människostyrda mål⁵⁷. I ett meddelande från EU-kommissionen beskrevs AI som:

“[...] system som uppvisar intelligent beteende genom att analysera sin miljö och vidta åtgärder – med viss grad av självständighet – för att uppnå särskilda mål. AI-baserade system kan vara helt programvarubaserade och fungera i den virtuella världen (t.ex. röstassistenter, bildanalysprogram, sökmotorer, tal- och ansiktsgenkänningsystem), eller inbäddas i hårdvaruenheter (t.ex. avancerade robotar, självkörande bilar, drönare eller applikationer för sakernas internet).”⁵⁸

Kommissionen poängterar att begreppet "AI-system" bör vara tydligt identifierat för att säkerställa rättssäkerheten. Men samtidigt måste begreppet vara tillräckligt flexibelt för att kunna tillämpas av framtidens teknik. Det anges därför att definitionen bör vara funktionsbaserad och kompletteras med en förteckning över specifika tekniker och metoder som används för utvecklingen av AI-system som bör uppdateras i takt med utvecklingen. En alltför teknikbaserad reglering hade kunnat leda till att vissa tekniker som utvecklas inte hade omfattats av bestämmelserna och skapat ett kryphål för aktörer inom AI-branschen.⁵⁹ System med artificiell intelligens, eller “AI-system” definieras enligt förslaget som en programvara som utvecklas med en eller flera tekniker och metoder som förtecknas i bilaga I, och som kan generera utdata såsom innehåll, förutsägelser,

⁵⁵ Wikipedia, GPT.

⁵⁶ OECD.

⁵⁷ ibid.

⁵⁸ COM(2018) 237 final, s.1.

⁵⁹ Uppsala univ. remissvar, s. 5.

rekommendationer eller beslut som påverkar de miljöer som de samverkar med med hjälp av människodefinierade mål.⁶⁰ I den kompletterande bilagan till bestämmelsen ges exempel på tekniker eller metoder som omfattar AI vilka är; metoder för maskininlärning, logisk- och kunskapsbaserade metoder och statistiskametoder.⁶¹ I bilaga 1 framgår tre olika tekniker eller metoder; a) metoder för maskininlärning, inbegripet övervakad, oövervakad och förstärkt inlärning, med hjälp av en mängd olika tillvägagångssätt, inklusive djupinlärning. b) logik- och kunskapsbaserade metoder, inklusive kunskapsrepresentation, induktiv (logisk) programmering, kunskapsbaser, inferens- och deduktionsmotorer, (symboliska) resonemang och expertsystem. c) statistiska metoder, bayesisk beräkning, sök- och optimeringsmetoder.⁶² Dessa kategorier kan inte anses vara tillräckligt tydliga och för breda definitioner enligt remissyttranden. Detta gör det svårbegripligt för läsaren att identifiera vad som ska ingå i kategorierna. Risken med otydligheten blir att rättssäkerheten minskar och att tillämpningen av begreppet kan kringgås, menar AI Sweden.⁶³ Det teknikbaserade utförandet av definitionen har ifrågasatts i flera remissinstanser, det poängteras att speciellt när den föreslagna begreppsdefinitionen är för bred och otydlig riskerar den att omfatta tekniker som egentligen inte är menat att omfattas av förordningen vilket kan påverka samhällsutvecklingen negativt.⁶⁴ Det föreslås därför en snävare definition som vid behov kan justeras.⁶⁵ Det är problematiskt att förordningens definition vilar på systemets teknik.⁶⁶ Flera remissinstanser menar på att förordningen inte uppfyller sitt syfte om att vara teknikneutral och därmed framtidssäkrat. Det poängteras bland annat av Totalförsvarets forskningsinstitut att istället för att reglera en viss teknik, bör man skifta sitt fokus på en viss funktion, användningsområde eller resultat.⁶⁷ Ett annat problem som Polismyndigheten lyfter upp är att den teknikbaserade metoden kan omfatta sådan teknik som är tillgänglig för allmänheten och andra program inbäddade med AI som exempelvis Photoshop.⁶⁸ Det har även påpekats att bilagan är för uttömmande, men samtidigt

⁶⁰ COM(2021) 206 final Art. 3 p.1.

⁶¹ COM(2021) 206 final Art. 3.1.

⁶² COM(2021) 206 final, bilaga.

⁶³ AI Sweden, remissvar, s.2.

⁶⁴ Tjänstemännens centralorganisation, remissvar, s. 3.

⁶⁵ Peltarion, remissvar, s.2.

⁶⁶ Polismyndigheten, remissvar, s. 2.

⁶⁷ Totalförsvarets forskningsinstitut, s 1; Swedsoft, s. 1; Svenskt Näringsliv, s. 2; Polismyndigheten, s. 2, AI Sweden, s. 1. (remissvar).

⁶⁸ Polismyndigheten, remissvar, s. 2.

kan en för kort lista resultera i att sådana tekniker som i praktiken skulle ingå i begreppet AI inte omfattas av förordningen.⁶⁹

Kommissionen har föreslagit att ges befogenhet att anta delegerade akter för att kunna uppdatera denna lista i takt med utvecklingen.⁷⁰ Det verkar som att kommissionen därmed förlitar sig på att kunna lägga till tekniker och metoder i framtiden.⁷¹ Att ha en kompletterande bilaga till förordningen är förvisso ett sätt att enkelt kunna uppdatera de tekniker och metoder som kan komma att utvecklas, men frågan är om kommissionen har tillräckligt med kompetens för att se över denna lista på ett konsekvent och tillförlitligt sätt.⁷² För att bilagan ska uppdateras på korrekt sätt krävs kunskap och förståelse inom området vilket kommissionen inte har för att kunna bedöma vad som krävs för att besluta om tillägg i bilagan.⁷³ Ett alternativ hade varit att stryka bilaga I helt och att istället ge artikel 3 ett bredare innehåll. Detta eftersom att definitionerna i bilaga I inte anses vara AI-system bland AI-forskare och att andra tekniker saknas.⁷⁴ Det har föreslagits att definitionen av AI anpassas efter tiden genom att ta bort bilagan och i stället att tydliggöra i artikel 3 att det är en icke-utömmade förteckning och ska kompletteras med social praxis.⁷⁵ Sådan praxis hade kunnat bearbetats fram genom riktlinjer från expertgrupper.⁷⁶

Kommissionen har valt att frångå AI-expertgruppens definition för AI. Polismyndigheten menar dock att expertgruppens definition av AI är mer passande på grund av att den omfattar relevanta förmågor i förhållande till AI och innehåller en teknikneutral beskrivning samtidigt som en exempellista med tekniker som omfattas av begreppet, dock är exemplifieringar inte uttömmande och man begränsar sig inte till de.⁷⁷

⁶⁹ Swedsoft, remissvar, s. 2.

⁷⁰ COM(2021) 206 final Skäl 85; Art. 4.

⁷¹ COM(2021) 206 final.

⁷² Totalförsvarets forskningsinstitut, remissvar.

⁷³ ibid.

⁷⁴ EESK, s.2.

⁷⁵ Regionkommitten, s. 9.

⁷⁶ Svensk näringsliv, remissvar, s. 2.

⁷⁷ AI-expertgrupp, s. 6.

Så som definitionen i artikel 3 lyder ska AI inte bara utgöras av en viss teknik eller metod, men också uppfylla en viss funktion. Denna funktion innebär att systemet påverkar den omgivning som den samspelar med.⁷⁸ Det förekommer dock ingen förklaring till vad man menar med att systemet ska “påverka den omgivning den samspelar med”. Påverkan kan ju ske i mindre eller större utsträckning. På vilket sätt ska omgivningen påverkas? Även detta krav är vagt beskrivet och ger utrymme för olika tolkningsmöjligheter.

3.3.1 Kategorisering av AI-system

Förordningen delar upp AI-system i tre olika riskkategorier; förbjuden AI, AI med hög risk och AI med låg risk. För att säkerställa en konsekvent och hög skyddsnivå för allmänna intressen bör gemensamma bindande regler fastställas för alla AI-system med hög risk.⁷⁹ Tekniken kan missbrukas och metoder som är skadliga mot människans grundläggande rättigheter och strider mot unionens värden bör förbjudas.⁸⁰ Oacceptabel risk uppstår när tekniken strider mot EU:s skyddade värden och allmänna intressen genom att till exempel kränka de grundläggande rättigheterna.⁸¹

I artikel 5 anges sådan teknik och metoder som är förbjudna tillämpningar av AI. Det är bland annat sådana metoder som använder sublimala tekniker som människor inte är medvetna om för att väsentligt snedvrída en persons beteende på ett sätt som orsakar eller sannolikt kommer att orsaka fysisk eller psykisk skada för denne eller en annan person.⁸² I förbjuden AI ingår även sådana system som utnyttjar sårbara människor, exempelvis barn.⁸³ AI-system som fungerar som poängsättningsverktyg av fysiska personer för allmänna syften för offentliga myndigheter kan innebära diskriminering. Sådana system bör därför förbjudas.⁸⁴ Vissa formuleringar är dock otydliga, vilket kan leda till att de blir svåra att tolka och enklare att kringgå.⁸⁵ Man bör därför utöka vilka AI-tillämpningar som är förbjudna för att det inte ska uppstå något tvivel.⁸⁶

⁷⁸ COM(2021) 206 final, skäl 6; Art. 3.

⁷⁹ COM(2021) 206 final, Skäl 13.

⁸⁰ *ibid.* skäl 15.

⁸¹ COM(2021) 206 final, skäl 27.

⁸² COM(2021) 206 final Art 5. p.1 led a).

⁸³ *ibid* Art. 5. p.1 led c).

⁸⁴ *ibid.* Art. 5 p. 1 led c); skäl 17.

⁸⁵ EESK, s.3.

⁸⁶ Regionkommiteen, s.12.

AI-system med hög risk bör endast tillåtas om uppfyller vissa obligatoriska krav som säkerställer att dessa AI-system inte utgör någon oacceptabel risk för viktiga allmänna intressen.⁸⁷ AI-system som är säkerhetskomponenter i produkter eller som i sig utgör produkten bör dessa klassas som hög risk, exempelvis maskiner, leksaker, hissar, radioutrustning och tryckutrustning.⁸⁸ Det framgår även att bara för en komponent som utgör ett AI-system klassificeras som hög risk innebär inte detta att produkten i helhet också klassificeras som hög risk.⁸⁹ Fristående AI-system bör klassas som hög risk om de i sitt ändamål utgör hög risk för skada på personers hälsa och säkerhet eller grundläggande rättigheter.⁹⁰ AI som ingår i system inom infrastruktur som till exempel driften av trafik, tillhandahållandet av vatten och el anses vara av hög risk eftersom att om det sker ett tekniskt fel i dessa system medför denna risk stor för personers liv och hälsa.⁹¹ AI-system som används i utbildning i form av utvärderingar eller rättning av tester, exempelvis antagningsprover, ska anses vara av hög risk på grund av att de kan avgöra utbildning eller karriärmöjligheter och därmed påverka försörjningsmöjligheter.⁹² Sådan AI som används i utbildning eller företag när det gäller rekrytering eller urval som påverkar beslutsfattande bör också anses vara hög risk eftersom att de kan generera diskriminerande mönster.⁹³

Vissa AI-system som är avsedda för rättsskipning och demokratiska processer bör klassificeras som hög risk med den enkla anledning av dess inverkan på demokratin- rättsstatsprincipen, rätten till effektiva rättsmedel och en opartisk domstol. Förordningen är inte tänkt att ersätta befintlig lagstiftning utan endast komplettera, vilket märks i skäl 41 där det framgår att bara för att ett AI-system klassas som AI med hög risk, betyder det nödvändigtvis inte att tekniken är laglig enligt andra bestämmelser, exempelvis skydd av personuppgifter. Med grund av skälen i ingressen har följande bestämmelser tagits fram. Enligt artikel 6 p.1 klassificeras AI-system som hög risk om a) systemet är avsett att användas som

⁸⁷ COM(2021) 206 final skäl 27.

⁸⁸ COM(2021) 206 final skäl 30.

⁸⁹ ibid. skäl 31.

⁹⁰ ibid. skäl 32.

⁹¹ ibid. skäl 34.

⁹² ibid. skäl 35.

⁹³ ibid. skäl 36.

säkerhetskomponent i en produkt, eller är i sig en produkt som omfattas av bilaga II och om b) systemet måste genomgå en tredjepartbedömning av överensstämmelse för att den ska kunna släppas på marknaden.⁹⁴ Enligt p.2 kompletteras omfattningen med bilaga III. Där listas områden där AI-system används som bland annat; förvaltning och drift av kritisk infrastruktur, utbildning, rekrytering och urvalsprocesser.⁹⁵ Det finns särskilda krav för AI-system med hög risk som är nödvändiga för att systemet ska kunna utnyttjas på ett lagenligt sätt (artikel 8). Enligt artikel 9 ska ett riskhanteringssystem inrättas, genomföras, dokumenteras och underhållas. Den ska pågå under hela AI:s livscykel och innehålla identifiering och analys av kända och förutsebara risker, uppskattning och utvärdering av risker som kan uppstå både när systemet används i dess avsedda ändamål men också vid felaktig användning. Den ska även bestå av utvärdering av andra risker som eventuellt kan uppstå och antaganden av lämpliga riskhanteringsåtgärder (p. 2 led a)-d)).

Vad som avses med högrisk AI kan komma att tillämpas på flera situationer med anledningen av dess vaga definition i artikel 5.⁹⁶ Vad som avses med “AI med hög risk” kan även komma att variera över tid.⁹⁷ Det påpekas att förslaget kan vara innovationshämmande⁹⁸ och därmed ha en negativ påverkan på företagens konkurrenskraft och entreprenörers möjligheter⁹⁹, vilket går emot en av syftena med förordningen. Risken är att de utvecklade teknikerna kan komma att klassas som AI med högrisk vilket gör att företag blir försiktiga i deras investeringar inom AI. Detta är återigen konsekvensen av att ha en otydlig och bred definition av AI och särskilt AI med hög risk i och med att kategorin medför högre krav. För att motverka detta bör därför begreppet få en snävare definition.¹⁰⁰

Kritik riktas även mot att det läggs för mycket fokus på riskerna med AI och mindre på de möjligheter som tekniken har att erbjuda. En annan brist som lyfts upp är den bristande kommunikationen med AI-expertter och de som arbetar i

⁹⁴ COM(2021) 206 final, s. 45.

⁹⁵ ibid.

⁹⁶ IMY, remissvar, s. 2.

⁹⁷ Peltarion, remissvar, s.2.

⁹⁸ Arbetsförmedlingen, remissvar, s. 1.

⁹⁹ Svensk näringsliv, remissvar, s.6.

¹⁰⁰ Peltarion, remissvar, s.2.

branschen. Det framhävs att förordningens definition av AI med hög risk var för omfattande och därmed inte teknikneutral. Så som förordningen är utformat medföljer det troligtvis ökade administrativa uppgifter för företag som tar hjälp av AI-system i deras verksamhet, så väl som i arbetet att utveckla ett lagenligt AI-system men också i att få ett godkännande i användningen, som i sin tur leder till ökad arbetskraft och kostnader.¹⁰¹

3.4 Personella tillämpningsområdet

Förordningens tillämpningsområde föreskrivs i artikel 2 I led a) ingår leverantörer som släpper ut AI-system på marknaden eller tar AI-system i bruk i unionen, oavsett om de är etablerade i unionen eller inte. Förordningen är tänkt att tillämpas även på unionens institutioner, kontor, organ och byråer när de agerar som tillhandahållare eller användare av AI.¹⁰² Vad som avses med leverantör definieras i artikel 3 p.2 som en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, byrå eller annat organ som utvecklar eller låter utveckla ett AI-system i syfte att släppa ut det på marknaden eller ta det i bruk i eget namn eller under eget varumärke.¹⁰³ Även om det ska ske i kommersiellt syfte är det viktigt att notera att kommissionen menar på att detta kan ske mot betalning eller kostnadsfritt. Med utsläppande på marknaden åsyftas första gången ett AI-system tillhandahålls på den inre marknaden.¹⁰⁴ Med tillhandahållande på marknaden menar man varje leverans av ett AI-system för distribution eller användning på inre marknaden i samband med kommersiell verksamhet.¹⁰⁵ Ibruktage syftar till leverans av AI-system för första användning direkt till användaren eller för eget bruk på marknaden för dess avsedda ändamål¹⁰⁶, och med dess avsedda ändamål menar man den användning för vilken AI-systemet är avsett för leverantören.¹⁰⁷ Den ska även tillämpas på användare av AI-system när dessa användare befinner sig i unionen enligt artikel 2 p.1 led b).¹⁰⁸ Begreppet användare omfattar fysiska och juridiska personer, offentlig myndighet, byrå eller annat organ som använder ett

¹⁰¹ Peltarion, remissvar, s.2.

¹⁰² COM(2021) 206 final skäl 12.

¹⁰³ ibid. Art 2.

¹⁰⁴ ibid. p.9.

¹⁰⁵ ibid. p.10.

¹⁰⁶ ibid. p.11.

¹⁰⁷ ibid. p.12.

¹⁰⁸ COM(2021) 206 final Art 2.

AI-system, utom för privat bruk.¹⁰⁹ Det framgår även att förordningen ska tillämpas på leverantörer och användare som befinner sig utanför unionen om utdatan används inom unionen.¹¹⁰ Det vi kan konstatera är att förordningen är tänkt att gälla för aktörer som har hand om viss näringsverksamhet oavsett om verksamheten är etablerad inom unionen eller inte. Detta på grund av att AI-system kan riktas mot unionens medborgare inom unionen även om företaget befinner sig utanför unionen. Enligt min mening kan detta anses vara proportionerligt och ändamålsenligt med kommissionens syfte att skydda EU-medborgares rättigheter. Detta är viktigt speciellt inom området av digitala tjänster som nås ut till kunder via internet. En annan aspekt vad gäller förordningens personella dimension är att på grund av dess svårdefinierade materiella tillämpning kan det bli svårt för verksamheter som utvecklar AI att förstå exakt när förordningen blir tillämplig på deras system. För domstolar och jurister är det däremot tvärtom att det är den tekniska biten som är oklar. För att förstå vad men också vem som förordningen blir tillämplig krävs det nästan kompetens både från AI-experter men också från rättsexperter.

3.5 Sammanfattning

Som konstaterat i ovanstående avsnitt finns det ingen gemensam överenskommelse av vad AI är och vad det innefattar, detta eftersom att det är många olika tekniker som anses vara AI, men också på grund av dess flytande karaktär. Detta medför svårigheter att kunna ge AI en legal definition som omfattar den teknik som kommissionen har i syfte att reglera. AI är under konstant utveckling och för att nå en framtidssäker reglering krävs det att definitionen inte begränsas till nuvarande teknik i form av en lista. Det är uppenbart att kommissionens begreppsdefinition av AI-system inte är optimal. Den är för bred och otydlig, men samtidigt tillkommer en detaljrik kompletterande lista i Bilaga 1 som går emot definitionens syfte att vara teknikneutral, och på så sätt heller inte framtidssäker. Problematiken ligger alltså inte bara i att försöka definiera ett begrepp som inte har en tydlig teknisk definition, men också i att man inte vet vad som under några år kan utvecklas inom AI. Det som förordningen kan bli tillämplig på idag, kanske inte kan tillämpas på framtidens AI.¹¹¹ Det är därför

¹⁰⁹ COM(2021) 206 final Art 3. p.4; skäl 59.

¹¹⁰ ibid. led c).

¹¹¹ Swedsoft, remissvar, s. 2.

inte helt enkelt att fastslå vad som omfattas, eller vad som kommer att omfattas av förordningen i nuläget. Att ha ett begrepp som är för brett resulterar även i tolkningsproblem vilket höjer rättsosäkerheten i de olika medlemsstaterna. Detta eftersom att olika rättsväsenden i de olika medlemsstaterna kan tolka innehållet och bedöma på olika sätt.¹¹²

¹¹² Sveriges advokatsamfund, remissvar, s. 2.

4. AI-genererad marknadsföring

4.1 Om kapitlet

Detta kapitel syftar till att beskriva hur AI används i marknadsföringssyfte. Läsaren får en djupare förklaring i hur AI används rent tekniskt men också hur tekniken används som en strategi.

4.2 AI i marknadsföring

Utav alla de funktioner som finns i ett företag är marknadsföringen förmodligen det segment som mest drar nytta av AI¹¹³. Marknadsföring fungerar genom att man försöker identifiera och tillfredsställa behov hos kunder¹¹⁴, vilket är förmågor som dagens AI besitter. Mer och mer företag använder sig av AI som en del av deras marknadsföringsstrategi. En global undersökning pekade ut att de tre största användningsområdena för AI i företag var marknadsföringsrelaterade; framhäva existerande produkter och tjänster, skapa nya produkter och tjänster utifrån kundens behov, och att stärka relationen med kunderna. Användandet av AI i marknadsföring kommer troligtvis att öka i framtiden och nuvarande tekniker kommer att utvecklas. AI implementeras i många olika marknadsföringsmedel. När en kund funderar över ett onlineköp genom att exempelvis klicka på produktsidan ett antal gånger, lägga in varan i önskelistan eller varukorgen, skickas produktspecifika annonser till kunden, eller också skicka automatiserade meddelanden via mail till kunden med recensioner om produkten. Med AI kan personifierade annonser dyka upp på hemsidor baserat på personens sökhistorik. AI kan även användas efter ett köp, exempelvis genom att interagera med kunder i form av chattbotar om enklare frågor som leverans eller andra enklare ärenden som att boka en tid. AI-genererad marknadsföring kan delas in i olika kategorier beroende på nivån av intelligens som systemet använder men också beroende på om systemet fungerar självständigt eller är en bikomponent. AI kan vara automatiserat, exempelvis i form av standardiserade mails som skickas ut till

¹¹³ HBR.

¹¹⁴ NE, marknadsföring.

kunder. Detta sker till exempel när man blir medlem och får sitt första välkomstmail i inkorgen. Även enklare chattbotar som kan svara på frågor om leveranser och returer fungerar genom automation. Sådan AI har inte kapaciteten att ta in information och lära sig över tid och ge kunderna skräddarsydd respons. AI finns även i form av maskininläring, vilket använder algoritmer för att identifiera mönster i datainsamling som sedan kan användas för att göra förutsägelser.¹¹⁵ Maskininläring används vid personifierad marknadsföring och personliga erbjudanden. Rekommendationer och personifierade annonser är en stor del av moderna företagens marknadsföring och dessa funktioner fungerar genom att vara en del av ett större system.¹¹⁶

¹¹⁵ Azure.microsoft.com (2).

¹¹⁶ HBR.

5. AI-genererad marknadsföring i ljuset av AI-förordningen

5.1 Om kapitlet

I föregående kapitel presenterades hur den föreslagna förordningen är tänkt att tillämpas med den materiella och personella dimensionen i fokus. Förutom den rättsliga definitionen på AI-system gavs ett introducerande avsnitt till AI ur ett tekniskt perspektiv för att förenkla förståelsen av kommissionens val till begreppsdefinitionen. I kapitlet fastslogs även att det i nuläget är ganska svårt att avgöra exakt när förordningen är tillämplig. I detta kapitel ligger fokus på hur AI används i marknadsföring och hur förslaget till förordningen i sin nuvarande form *kan* bli tillämplig på AI-genererad marknadsföring och aktörer som använder sig av denna sortens marknadsföring. Kapitlet avser således att svara på andra frågeställningen; hur kan AI-förordningen bli tillämplig på AI-genererad marknadsföring?

5.2 Relevanta bestämmelser

Artikel 52 p.3 i förordningen uttrycker ett transparenskrav för användningen av deepfakes. Det framgår att användare av AI-system som antingen genererar eller manipulerar bilder, ljud eller video som på ett märkbart sätt efterliknar riktiga människor, objekt, platser eller annat, och som får en person att framstå som autentiska, har en skyldighet att upplysa om att innehållet är artificiellt eller har manipulerats.¹¹⁷ Transparenskravet är tänkt att gälla då system interagerar med människor eller då innehåll manipuleras. Kommissionen påstår själva att detta endast är ett minimikrav,¹¹⁸ men att denna upplysning gör det möjligt för personer att göra ett välgrundat val och att backa från situationen.¹¹⁹

Varken deepfakes eller någon form av AI-genererad marknadsföring nämns som en punkt i bilaga III var sådant som listas som högrisk AI radas upp. Enligt

¹¹⁷ AI-förordningen, s.70.

¹¹⁸ AI-förordningen, s.3.

¹¹⁹ AI-förordningen, s.15.

artikel 67 i förordningen kan dock sådan AI som uppfyller kraven för förordningen, men som ändå anses utgöra en risk för människors grundläggande rättigheter eller skyddet av det allmänna intresset, vara tvunget att dras tillbaka från marknaden om inte aktören kan säkerställa att risken elimineras innan AI-systemet släppts ut från marknaden.¹²⁰

5.3 Tillämplighet

AI-genererad marknadsföring kan alltså ha olika funktioner och bestå av olika tekniker. I föregående kapitel fastslogs att tillämpningsområdet inte riktigt är tydligt men med begreppets breda definition i Art 3. och de kompletterande punkterna i bilaga 1, gör det mest sannolikt att AI som används i marknadsföring är tänkt att omfattas av förordningen. Förordningen fokuserar på den risk som AI medför och en stor del av AI i marknadsföring är tillgången och insamlingen av stora mängder data. Syftet med personifierad marknadsföring är att ge utdata i form av annonser som är riktade och skräddarsydda efter den data som samlats in om individen.

AI i marknadsföring såsom den används idag utgör mest sannolikt inte högrisk AI enligt bilaga 11. Marknadsföring är dock en metod som används för att locka fler kunder och samtidigt behålla existerande kundrelationer. Insamlingen av den stora mängden data kan inte anses vara riskfritt. Definitionen i artikel 5 möjliggör för denna sorts teknik att möjligtvis tillämpas av förordningen i framtiden eller till och med idag. För aktörer som använder sig av AI-inbäddad marknadsföring blir det förmodligen inget större anpassningskrav eftersom att förordningen fokuserar på att reglera AI med högrisk.

¹²⁰ AI-förordningen, s.80.

6. Avslutande kommentarer

6.1 Begreppsdefinitionen

AI är en teknik under konstant utveckling och ett fenomen som är en del av vår vardag i allt större utsträckning. Flera företag inkorporerar AI i sin strategi, och inte minst inom marknadsföringen. EU har insett de fördelar som AIs utveckling har för unionen och den inre marknaden. Tekniken är dock inte helt riskfri och den har potential att hota individens grundläggande rättigheter. Med denna anledningen beslutades det om en gemensam reglering för tillämpningen av AI. För att reglera AI krävs det först att AI får en definition för att avgöra tillämpningsområdet, en uppgift som inte är enkel, vilket påpekas i kapitel 2. Kommissionens tillvägagångssätt har ifrågasatts av flera av de svenska remissinstanserna. Den breda och oklara begreppsdefinitionen av AI-system kan skapa stora tolkningsproblem och på så sätt äventyra med rättssäkerheten i unionen. Kommissionen tycks därför inte ha föreslagit en förordning som med tydlighet kan tillämpas på nuvarande och uppkommande AI-teknik. De kan inte anses ha uppfyllt det egna målet om att ha en teknikneutral och framtidssäkrad definition.

6.2 Bör deepfakes i marknadsföringssyfte kategoriseras som högrisk AI?

Det är inget som tyder på att utvecklingen av AI i marknadsföringsändamål inte kommer att utvecklas på ett sådant sätt som gör att det inom en snar framtid kan kategoriseras som AI med högrisk. Snarare är den snabba utvecklingen av AI ett bevis på motsatsen. Bara det konkreta exemplet med deepfakes och mer specifikt AI-genererade influencers tyder på att kommissionen inte har en tillräckligt täckande förordning som går i linje med dess syfte att skydda medborgarnas grundläggande rättigheter. Mottagaren av denna sorts marknadsföring riskerar att bli utsatta för vilseledande marknadsföring och fatta beslut som de normalt fall inte hade fattat, vilket faller under definitionen av deepfakes enligt förordningen, men de privatpersoner som utnyttjar andra profilers kroppar och/eller ansikten för

att modifiera AI-profiler står inför en integritetskränkning. Det minimala kravet på deepfakes innebär en större risk för personer att bli utsatta för vilseledande information, främst för saknaden av tydliga sanktioner om detta krav inte uppfylls. I den takt som deepfakes sprids och används i sociala medier verkar det i princip helt orimligt att kunna ha de resurser som krävs för att avgöra vad som är deepfakes och inte, samt vad som ska kategoriseras som AI med en högre risknivå. Det grundläggande problemet ligger förmodligen i att privatpersoner med hjälp av appar och andra datorprogram själva kan skapa AI profiler på nätet och på så sätt uppstår en svårighet i att ställa krav på transparens. Kommissionen föreslagit att kunna ändra i bilaga I för att kunna följa samhällsutvecklingen. I dagsläget kan dock inte AI-förordningen bli lika aktuell för AI-genererad marknadsföring så som den är utformad av kommissionen. Detta på grund av att förordningen riktar sitt fokus på att reglera sådan AI som klassificeras som AI med högrisk, medan AI med minimal risk, alltså den kategori som AI-genererad marknadsföring tillhör, inte regleras på samma sätt. Även om kommissionen ställt höga krav på användare av AI-system med hög risk, kan man ställa sig frågan om att den knappa regleringen av lågrisk AI är något som kommissionen borde reglerat i större utsträckning. Speciellt på grund av den stora datamängd som personifierad marknadsföring kräver¹²¹ samt det riskerna med deepfakes, men också på grund av den stora påverkan som marknadsföring har på unionens medborgare. Som nämnt ovan är marknadsföring den funktion i ett företag som använder AI mest.¹²²

Vidare läggs mycket fokus på regleringen av den AI som anses vara av hög risk. Kraven som ställs på användaren av AI är höga, och flera av de har kritiserats för att vara för oproportionerliga. Som konstaterats i tidigare kapitel kommer de höga kraven medföra stora kostnader och resurser för att kunna utveckla men också använda lagenliga AI-system som utgör högrisk. Företagen kommer att behöva anlita eller utbilda personal med relevant kompetens inom området och kontinuerligt behöva arbeta med att upprätthålla den standard som AI-systemet ska ha, eftersom systemet ska dokumenteras löpande. I samband med den otydliga tillämpningsområdet kan det vara oattraktivt för företag att våga satsa på

¹²¹ se mer om AI-marknadsföring i kap 4.

¹²² ibid.

utvecklingen av AI eller att använda nya AI-system i sin verksamhet för att man inte har resurserna för att riskera att AI-systemet ska kategoriseras som högrisk. På ena sidan är det ett bra tillvägagångsätt att välja en riskbaserad metod med medborgarnas rättigheter i åtanke, å andra sidan kan förordningen skapa en innovationsbromsande effekt, vilket inte går hand i hand med ett av unionens syften med den gemensamma regleringen, nämligen att främja innovation. Det är en svår våg att balansera, risken med att lätta på kraven kan möjligtvis äventyra med medborgarnas rättigheter.

Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Sverige

Remissyttranden

Arbetsförmedlingen, Remissyttrande: Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens, I2021/01304, Af-2021/0042 5886 [cit. Arbetsförmedlingen, remissvar]

Uppsala universitet, Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (COM(2021) 206), Dnr UFV 2021/1188, 22 juni 2021 [cit. Uppsala universitet]

Sveriges advokatsamfund, Till Infrastrukturdepartementet, Enheten för samhällets digitalisering, I2021/01304, R-2021/1068, 23 juni 2021 [cit. Sveriges advokatsamfund, remissvar]

Örebro universitet, Remissvar – Förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (I2021/01304), Dnr ORU 2021/03432, 23 juni 2021 [cit. Örebro universitet, remissvar]

AI-Sweden, AI Sweden's position on the proposed European legislation on AI, 24 juni 2021 [cit. AI-Sweden, remissvar].

Integritetsskyddsmyndigheten, Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens, I2021/01304 , DI-2021-4667, 24 juni 2021 [cit. IMY, remissvar]

Peltarion, Remissvar avseende Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI), 24 juni 2021 [cit. Peltarion, remissvar]

Polismyndigheten, Europeiska kommissionens förslag COM(2021)206 final till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens – AI-förordningen, Dnr A300.684/2021, 24 juni 2021 [cit. Polismyndigheten, remissvar]

Svenskt Näringsliv, Remissvar – Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens) och om ändringar av vissa unionslagstiftningsakter (COM(2021) 206), Dnr 2021–91 24 juni 2021 [cit. Svenskt Näringsliv, remissvar]

Swedsoft, Comments Regarding the European Commission’s proposal for an Artificial Intelligence Act, av den 24 juni 2021 [cit. Swedsoft, remissvar]

Totalförsvarets forskningsinstitut, Remissvar gällande Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens, Nr FOI-2021- 795:4 7 juli 2021 [cit. Totalförsvarets forskningsinstitut, remissvar]

Tjänstemännens centralorganisation, Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (COM(2021)206), 24 juni 2021 [Tjänstemännens centralorganisation, remissvar]

EU

Europeiska kommissionen

Europeiska kommissionen, Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, En strategi för en inre digital marknad i Europa, COM(2015) 192 final, 6 maj 2015 [cit. COM(2015) 192]

Europeiska kommissionen, Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, Digitalisering av den europeiska industrin – Hur kan vi utnyttja den digital inre marknadens alla möjligheter, COM(2016) 180 final, 19 april 2016 [cit. COM(2016) 180]

Europeiska kommissionen, Rapport från kommissionen till europaparlamentet och rådet, Rädda liv: öka bilsäkerheten i EU Rapport om övervakning och bedömning av avancerade säkerhetsfunktioner för fordon, deras kostnadseffektivitet och

genomförbarhet för översyn av förordningarna om allmän säkerhet hos motorfordon och om skydd av fotgängare och andra oskyddade trafikanter, COM(2016) 787 final , 12 december 2016 [cit. COM(2016) 787 final]

Europeiska kommissionen, Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska Rådet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, Artificiell intelligens för Europa, COM(2018) 237 final, 25 april 2018 [cit. COM(2018) 237]

Europeiska kommissionen, Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, Att skapa förtroende för människocentrerad artificiell intelligens, COM(2019) 168 final, 8 april 2019 [cit. COM(2019) 168]

Europeiska kommissionen, Vitbok om artificiell intelligens – en EU-strategi för spetskompetens och förtroende, COM(2020) 65 final 19 februari 2020 [cit. COM(2020) 65]

Europeiska kommissionen, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordningen om harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter, COM(2021) 206 final, 21 april 2021 [cit. COM(2021) 206 final]

Europeiska kommissionen, COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT IMPACT ASSESSMENT Accompanying the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council LAYING DOWN HARMONISED RULES ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE (ARTIFICIAL INTELLIGENCE ACT) AND AMENDING CERTAIN UNION LEGISLATIVE ACTS, SWD(2021) 84 final, 21 april 2021 [cit. SWD(2021) 84 final]

Europeiska regionkommittén

Europeiska regionkommittén, Yttrande från Europeiska regionkommittén – En europeisk strategi för artificiell intelligens – rättsakten om artificiell intelligens, (2022/C 97/12) [cit. Regionkommittén]

EESK

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter, (2021/C 517/09) 22 december 2021 [cit. EESK]

Europeiska rådet

Europeiska rådet, Europeiska rådets möte (den 19 oktober 2017) – slutsatser, EUCO 14/17, 19 oktober 2017 [cit. Europeiska rådet EUCO 14/17]

Övrigt

The European Commission's high-level expert group on artificial intelligence, A Definition of AI: Main Capabilities and Scientific Disciplines, 18 december 2018 https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/ai_hleg_definition_of_ai_18_december_1.pdf [cit. AI-expertgruppen]

Litteratur

Hettne, J., Otken Eriksson, I., EU-rättslig metod – Teori och genomslag i svensk rättstillämpning, 2:a uppl., Norstedts Juridik 2011 [cit. Hettne och Otken Eriksson]

Elektroniska källor

Artificiell intelligens: Möjligheter och risker. *Europaparlamentet*. 4 maj 2022. (27-03-23) <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/priorities/artificiell-intelligens-i-eu/20200918STO87404/artificiell-intelligens-mojligheter-och-risker> [cit. europaparlamentet 2022]

Barney, Nick. Deepfake AI (deep fake). *Techtarget*. (01-03-23) <https://www.techtarget.com/whatis/definition/deepfake> [cit. Techtarget.se]

Britts, Malvina. Så använder svenskarna textroboten Chat GPT på jobbet: "Utvecklingen går inte att stoppa". *SVT nyheter*. 5 mars 2023 (05-03-23) <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/ai-boten> [cit. Britts]

Delphi, Vad är artificiell intelligens?, 5 april 2019 (05-04-23) <https://www.delphi.se/sv/tech-blog/vad-ar-artificiell-intelligens/> [cit. Delphi.se 2022]

Europeiska kommissionens, Europiska AI-alliansen (28-03-23)
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/policies/european-ai-alliance> [cit
Europeiska kommissionen, AI-alliansen]

HBR, How to design an AI-marketing strategy (27-07-23)
<https://hbr.org/2021/07/how-to-design-an-ai-marketing-strategy> [cit. HBR]

Johnson, Dave. Johnson, Alexander. What are deepfakes? How fake AI-powered media can warp our perception of reality. *Insider*. 5 april 2023. (07-05-23)
<https://www.businessinsider.com/guides/tech/what-is-deepfake?r=US&IR=T> [cit. Johnson, Johnson.]

Microsoft Azure, Hur fungerar artificiell intelligens (AI)?, (20-03-23)
<https://azure.microsoft.com/sv-se/overview/what-is-artificial-intelligence/#how>
[cit. Azure.microsoft.com 1]

Microsoft Azure, Vad är maskininlärning? (20-03-23)
<https://azure.microsoft.com/sv-se/overview/what-is-machine-learningplatform/#benefits> [cit. Azure.microsoft.com 2]

MIT Technology review, Deepfakes of chinese influencers are livestreaming 24/7. 2023.
<https://www.technologyreview.com/2023/09/19/1079832/chinese-ecommerce-deepfakes-livestream-influencers-ai/> [cit. MIT]

NE, Marknadsföring (27-07-23)
<https://www.ne.se/upplagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/marknadsf%C3%B6ring> [cit. NE, Marknadsföring]

News.com.au, Meta's new AI assistant 'Billie' is creeping Kendall Jenner fans out.
<https://www.news.com.au/entertainment/celebrity-life/celebrity-photos/metas-new-ai-assistant-billie-is-creeping-kendall-jenner-fans-out/news-story/a4ae27e6a8c990bc3ab2f4d6f7fafc91>

OECD, About (28-07-23)
<https://www.oecd.org/about/> [cit. OECD]

Ten technologies to fight coronavirus. *Europaparlamentet*. april 2020. (27-03-23)
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/641543/EPRS_IDA\(2020\)641543_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/641543/EPRS_IDA(2020)641543_EN.pdf) [cit. Europaparlamentet 2020]

Watts, Jamie. AI-genererat verk vinner kontroversiellt konståvling. *Thred*. 6 september 2022. (05-04-23)
<https://thred.com/sv/kultur/ai-genererade-pj%C3%A4s-vinner-kontroversiellt-konst%C3%A4vling/> [cit. Watts.]

